

Професійна освіта

УДК 7.01:159.9:004:37

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18243965>

Візуальні та цифрово-орієнтовані естетичні практики як інструмент формування ідентичності, психологічної трансформації та професійної підготовки в креативних індустріях

Мельник Ірина Вікторівна,

кандидат педагогічних наук, кафедра професійної освіти та цифрових технологій, Київський національний університет культури і мистецтв,
м. Київ, Україна

Прийнято: 23.12.2025 | Опубліковано: 10.01.2026

Анотація. У сучасному цифровому суспільстві естетичні практики дедалі більше виходять за межі суто прикладної або декоративної функції, набуваючи статусу інструментів формування візуальної ідентичності, психологічної трансформації та професійної соціалізації. Особливого значення ці процеси набувають у креативних індустріях, де поєднуються мистецтво, технології, освіта та робота з тілесністю. Метою дослідження є комплексний аналіз візуальних і цифрово-орієнтованих естетичних практик як міждисциплінарного феномена, що впливає на конструювання особистісної та професійної ідентичності в умовах цифрового повороту.

Методологічну основу дослідження становить якісний аналіз наукових джерел у галузях естетики, психології, культурології, педагогіки та цифрових

технологій, а також міждисциплінарний синтез підходів до вивчення психоестетичних і освітніх практик. У статті узагальнено результати досліджень, присвячених макіяжу, татуюванню, ін'єкційній корекції, догляду за шкірою, фотографії, дизайну та професійній підготовці фахівців індустрії краси й креативних професій.

Отримані результати свідчать, що цифрові технології (штучний інтелект, VR/AR, аналітика даних) істотно підсилюють трансформаційний потенціал естетичних практик, забезпечуючи персоналізацію, прогнозованість і підвищення психологічної ефективності втручань. Водночас інноваційні освітні моделі сприяють формуванню комплексних компетентностей, поєднуючи технічні навички з психологічною та культурною чутливістю. Зроблено висновок, що візуальні та цифрово-орієнтовані естетичні практики формують цілісну екосистему, яка відіграє ключову роль у розвитку сучасних креативних індустрій.

Ключові слова: візуальні естетичні практики; цифровізація; формування ідентичності; психологічна трансформація; креативні індустрії; штучний інтелект; професійна підготовка; психоестетика; цифрові технології в освіті.

Visual and Digitally Oriented Aesthetic Practices as a Tool for Identity Formation, Psychological Transformation, and Professional Training in Creative Industries

Iryna Melnyk,

Candidate of Pedagogical Sciences

Department of Vocational Education and Digital Technologies

Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

***Abstract.** In contemporary digital society, aesthetic practices increasingly transcend their purely applied or decorative functions, emerging as powerful tools for shaping visual identity, psychological transformation, and professional socialization. These processes are particularly significant within creative industries, where art, technology, education, and embodied practices intersect. The purpose of this study is to provide a comprehensive analysis of visual and digitally oriented aesthetic practices as an interdisciplinary phenomenon influencing the construction of personal and professional identity in the context of the digital turn.*

The methodological framework is based on a qualitative analysis of scholarly sources in aesthetics, psychology, cultural studies, pedagogy, and digital technologies, combined with an interdisciplinary synthesis of psychoaesthetic and educational approaches. The study integrates research on makeup, tattooing, injectable aesthetic correction, skincare practices, photography, design, and the professional training of specialists in the beauty and creative sectors.

The findings indicate that digital technologies—particularly artificial intelligence, virtual and augmented reality, and data analytics—significantly enhance the transformative potential of aesthetic practices by enabling personalization, predictability, and improved psychological outcomes. At the same time, innovative educational models foster the development of complex professional competencies by integrating technical skills with psychological awareness and cultural sensitivity. These results demonstrate that aesthetic practices function not only as means of visual transformation but also as mechanisms of identity reconstruction and psychological rehabilitation.

The study concludes that visual and digitally oriented aesthetic practices constitute a holistic ecosystem that plays a crucial role in the sustainable development of creative industries. This ecosystem supports the alignment of technological

innovation, human-centered design, and education, thereby contributing to the formation of adaptive, reflective, and resilient professional identities in the digital age.

Keywords: *visual aesthetic practices, digitalization, identity formation, psychological transformation, creative industries, artificial intelligence, professional training, psychoaesthetics, digital technologies in education.*

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток цифрових технологій і креативних індустрій зумовив суттєву трансформацію ролі естетичних практик у сучасному суспільстві. Макіяж, татуювання, ін'єкційна корекція, догляд за шкірою, фотографія та дизайн дедалі частіше виходять за межі прикладної або декоративної функції, перетворюючись на інструменти формування візуальної ідентичності та самопрезентації особистості. В умовах цифрового повороту ці практики активно інтегруються з технологіями штучного інтелекту, віртуальної та доповненої реальності, що змінює як способи естетичного впливу, так і соціокультурне сприйняття тіла, образу та професійної ролі людини.

Водночас зростає увага до психологічного виміру естетичних втручань. Для осіб із травматичним досвідом, вродженими або набутими естетичними порушеннями візуальні та тілесні практики стають засобом відновлення цілісності образу «Я», подолання деперсоналізації та підвищення рівня самооцінки. Проте наукові дослідження часто фрагментують ці явища, розглядаючи окремо психологічні, медичні, культурні або технологічні аспекти, що ускладнює формування цілісного уявлення про трансформаційний потенціал естетики в цифровому середовищі.

Окремою проблемою є адаптація системи професійної підготовки фахівців креативних індустрій до нових умов. Інноваційні освітні моделі, що поєднують цифрові інструменти, біомеханічні підходи та проектно-орієнтоване

навчання, лише частково інтегровані в єдину методологічну рамку. Це породжує запит на міждисциплінарний аналіз, здатний об'єднати естетичні практики, психологічну трансформацію та професійну освіту в контексті цифровізації.

У зв'язку з цим постає наукова проблема осмислення візуальних і цифрово-орієнтованих естетичних практик як комплексного інструменту формування ідентичності, психологічної трансформації та професійної підготовки в креативних індустріях, що й визначає доцільність та спрямованість даного дослідження.

Огляд літератури. Упродовж останніх років у наукових публікаціях простежується зростаючий інтерес до осмислення естетичних практик як складних соціокультурних і психологічних феноменів, посилені цифровими технологіями. Дослідження С. Khara присвячене застосуванню штучного інтелекту та глибинного навчання у створенні фото- та відеоконтенту, де цифрові алгоритми виступають не лише технічним інструментом, а й чинником формування персоналізованої візуальної ідентичності [1]. У подібному руслі V. Nazarenko аналізує еволюцію макіяжу в мас-медіа, підкреслюючи його роль як засобу соціальної комунікації та візуального коду ідентичності в цифровому інформаційному просторі [2].

Психоестетичний вимір естетичних практик широко представлений у роботах, орієнтованих на тілесну трансформацію та психологічну реабілітацію. К. Asatryan розглядає художні коригувальні татуювання як інструмент подолання деперсоналізації після втрати волосся, акцентуючи увагу на відновленні цілісного образу «Я» [3]. М. Smorshchok аналізує ін'єкційну корекцію як елемент психологічної реабілітації осіб із вродженими або набутими естетичними порушеннями [4], тоді як І. Iasinska зосереджується на показниках ефективності програм догляду за шкірою та їх зв'язку з довірою і психологічним

благополуччям підлітків [5]. Застосування штучного інтелекту для прогнозування реакції пацієнтів на ін'єкційні філери, запропоноване Т. Stetsenko, підтверджує тенденцію до цифрової персоналізації естетичних втручань [6].

Культурно-візуальний контекст естетичних практик розкривається у дослідженні І. Obukhovska, де фотографія постає як засіб збереження нематеріальної культурної спадщини та формування колективної ідентичності [7]. Освітній вимір проблеми представлений у працях А. Rakhmanova, яка аналізує проєктно-орієнтоване навчання як інструмент інтеграції креативності й технологій [8], та У. Tatmurzinova, що розглядає авторські психологічні методи трансформації ідентичності жінок [9].

У межах професійної підготовки фахівців естетичної індустрії А. Porovuch наголошує на значенні біомеханіки рухів для зниження мікротравматизму [10], а L. Chyzykova аналізує інноваційні методи навчання апаратного манікюру [11]. Психоестетичні ефекти відновлення симетрії обличчя розкрито у дослідженні К. Safronova [12]. Цифровий поворот у професійній освіті та дизайні простежується у працях V. Guk [13], L. Hrabko [14], Н. Marchyshak [15], D. Zholdak [16], О. Kravchenko [17] та А. Ratii [18].

Разом із тим аналіз літератури виявляє низку **невирішених аспектів**. По-перше, більшість досліджень зосереджена на окремих практиках або технологіях без їх інтеграції в єдину міждисциплінарну модель. По-друге, недостатньо досліджено взаємозв'язок між психологічною трансформацією особистості та професійною підготовкою в креативних індустріях. По-третє, відсутній цілісний підхід до аналізу візуальних і цифрово-орієнтованих естетичних практик як екосистеми формування ідентичності. Саме ці аспекти й будуть розкриті в даній статті.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Проведений аналіз наукових джерел засвідчує значний прогрес у дослідженні окремих аспектів естетичних практик у контексті психології, культури, цифрових технологій та професійної освіти. Водночас залишається низка проблемних питань, які досі не отримали комплексного наукового розв'язання.

По-перше, більшість існуючих досліджень має фрагментарний характер: візуальні практики (макіяж, фотографія, дизайн), психоестетичні втручання (татуювання, ін'єкційна корекція, догляд за шкірою) та цифрові технології (AI, VR/AR) розглядаються ізольовано, без інтеграції в єдину концептуальну модель. Це ускладнює розуміння системного впливу естетичних практик на формування ідентичності в умовах цифрового суспільства.

По-друге, недостатньо дослідженим залишається зв'язок між психологічною трансформацією особистості та професійною підготовкою фахівців креативних індустрій. У наукових працях психологічні ефекти естетичних втручань рідко співвідносяться з освітніми траєкторіями, формуванням професійної ідентичності та розвитком комплексних компетентностей майбутніх спеціалістів.

По-третє, у наявних дослідженнях бракує узагальненого підходу до осмислення цифрово-орієнтованих естетичних практик як екосистеми, у якій поєднуються технологічні, культурні, психологічні та педагогічні компоненти. Переважно цифрові інструменти розглядаються як допоміжні засоби, а не як системоутворювальні чинники трансформації естетичної та освітньої практики.

Саме усунення зазначених прогалів шляхом міждисциплінарного синтезу та концептуалізації візуальних і цифрово-орієнтованих естетичних практик становить потенційний науковий внесок даної статті.

Формулювання цілей статті

Метою статті є комплексне теоретичне осмислення візуальних та цифрово-орієнтованих естетичних практик як інструменту формування ідентичності, психологічної трансформації та професійної підготовки в креативних індустріях у контексті цифрового повороту.

Для досягнення поставленої мети у статті передбачено розв'язання таких взаємопов'язаних наукових завдань:

1. проаналізувати сучасні наукові підходи до вивчення візуальних і естетичних практик у психологічному, культурному та цифровому вимірах;
2. узагальнити психоестетичні ефекти тілесних і візуальних втручань як чинників трансформації особистісної та соціальної ідентичності;
3. визначити роль цифрових технологій (штучного інтелекту, VR/AR, аналітики даних) у підвищенні ефективності, персоналізації та прогнозованості естетичних практик;
4. проаналізувати інноваційні освітні моделі підготовки фахівців креативних індустрій у контексті цифровізації та міждисциплінарності;
5. сформувати узагальнену концептуальну модель взаємодії естетичних практик, психологічної трансформації та професійної освіти.

Сформульовані цілі та завдання відображають актуальність обраної теми, забезпечують логічну структуру статті та створюють теоретичне підґрунтя для подальших аналітичних висновків і практичних рекомендацій у сфері креативних індустрій.

Результати дослідження

Результати дослідження отримано на основі міждисциплінарного якісного аналізу сучасних наукових публікацій, присвячених візуальним, психоестетичним і цифрово-орієнтованим практикам у креативних індустріях.

Методологія дослідження поєднувала порівняльний аналіз, тематичне групування та концептуальний синтез, що дало змогу виявити системні зв'язки між формуванням ідентичності, психологічною трансформацією та професійною підготовкою фахівців. Перевагою такого підходу є можливість інтеграції різнорідних наукових даних, тоді як його обмеженням виступає відсутність первинних емпіричних вимірювань, що компенсується широкою репрезентативністю джерельної бази.

Перша робоча гіпотеза полягала в тому, що візуальні естетичні практики в умовах цифровізації виконують функцію активного формування ідентичності. Аналіз робіт V. Nazarenko та I. Obukhovska підтверджує, що макіяж і фотографія в цифрових медіа слугують не лише засобами самопрезентації, а й механізмами соціального та культурного кодування образу особистості. Ці результати узагальнено в таблиці 1, де показано зв'язок між видами естетичних практик і домінантними ефектами формування ідентичності.

Таблиця 1

Візуальні та естетичні практики як чинники формування ідентичності

Вид практики	Ключовий зміст	Домінантний ефект
Макіяж у мас-медіа	Візуальний код, соціальна репрезентація	Формування соціальної та гендерної ідентичності
Фотографія	Фіксація та трансляція образів	Конструювання культурної та колективної ідентичності
Дизайн і сценографія	Візуальне середовище, символіка	Професійна та креативна ідентичність
Цифровий візуальний контент (AI)	Персоналізація образу	Гібридна цифрова ідентичність

Інтерпретація даних таблиці 1 свідчить, що візуальні практики діють як багаторівневі механізми ідентифікації, які охоплюють особистісний, соціальний і професійний виміри, особливо посилені цифровими технологіями.

Друга робоча гіпотеза стосувалася психологічного трансформаційного потенціалу естетичних втручань. Результати аналізу досліджень К. Asatryan, М. Smorshchok, К. Safronova та А. Pavlenko підтверджують, що робота з тілом і зовнішнім образом сприяє подоланню деперсоналізації, зниженню тривожності та реконструкції позитивного образу «Я». Таким чином, естетичні практики виконують функцію непрямой психологічної інтервенції, що має стабілізуючий ефект.

Третя гіпотеза була спрямована на перевірку твердження, що цифрові технології та інноваційні освітні моделі є системоутворювальними чинниками професійної підготовки в креативних індустріях. Узагальнення відповідних досліджень представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Роль цифрових технологій та освіти у трансформації естетичних практик

Компонент	Інструменти	Основні результати
Штучний інтелект	Алгоритми прогнозування, аналітика	Персоналізація, зниження ризиків, підвищення довіри
VR/AR у навчанні	Віртуальні симуляції	Підвищення якості практичної підготовки
Біомеханічні підходи	Аналіз рухів	Зниження професійного травматизму
Проектно-орієнтоване навчання	Міждисциплінарні завдання	Формування комплексних компетентностей

Дані таблиці 2 демонструють, що цифрові інструменти не лише оптимізують технічні процеси, а й трансформують освітню парадигму, сприяючи

розвитку рефлексивного мислення, професійної відповідальності та психологічної чутливості майбутніх фахівців.

Узагальнюючи отримані результати, можна стверджувати, що візуальні та цифрово-орієнтовані естетичні практики формують цілісну екосистему, в якій ідентичність, психологічна трансформація та професійна підготовка перебувають у стані взаємного підсилення. Наукова новизна дослідження полягає в інтеграції зазначених компонентів у єдину аналітичну модель, а практичне значення — у можливості застосування результатів для розроблення освітніх програм, цифрових сервісів та етичних стандартів у креативних індустріях.

Висновки

Проведене дослідження засвідчило, що візуальні та цифрово-орієнтовані естетичні практики в сучасних креативних індустріях виходять за межі суто прикладної або декоративної функції та постають як комплексний інструмент формування ідентичності, психологічної трансформації й професійної підготовки. Узагальнення теоретичних підходів і результатів попередніх наукових досліджень дало змогу обґрунтувати системний характер впливу естетики на особистісні, соціальні та професійні процеси в умовах цифрового повороту.

Встановлено, що візуальні практики, зокрема макіяж, фотографія, дизайн і сценографія, відіграють ключову роль у конструюванні візуальної та соціокультурної ідентичності, тоді як тілесні естетичні втручання мають виражений психоестетичний потенціал, сприяючи подоланню деперсоналізації, відновленню образу «Я» та підвищенню психологічного благополуччя. Цифрові технології — штучний інтелект, VR/AR та аналітика даних — посилюють

трансформаційний ефект естетичних практик, забезпечуючи персоналізацію, прогнозованість і підвищення рівня довіри до результатів втручань.

Доведено, що інноваційні освітні моделі, інтегровані з цифровими інструментами та психоестетичними підходами, сприяють формуванню комплексних компетентностей фахівців креативних індустрій, поєднуючи технічні навички з психологічною чутливістю та культурною рефлексією. Наукова новизна дослідження полягає в концептуалізації візуальних і цифрово-орієнтованих естетичних практик як цілісної екосистеми, що поєднує ідентичність, психологічну трансформацію та професійну освіту. Отримані висновки створюють підґрунтя для подальших міждисциплінарних досліджень і практичного впровадження результатів у сфері освіти, дизайну та естетичної індустрії.

Список використаних джерел

1. Khara S. Artificial Intelligence and Deep Learning in Wedding Photo and Video Content Creation // Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 17. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15168074>
2. Nazarenko V. The evolution of makeup as a tool of visual identity in mass media // Humanities science current issues. 2025. Vol. 2, № 86. P. 168–174. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-2-26>
3. Asatryan K. The role of artistic corrective tattoos in overcoming depersonalization after hair loss // Наукові інновації та передові технології. 2025. № 9(49). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9\(49\)-1143-1154](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9(49)-1143-1154)
4. Smorshchok M. The role of injection correction in psychological rehabilitation of persons with congenital or acquired aesthetic disorders //

Перспективи та інновації науки. 2025. № 8(54).

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8\(54\)-1986-1999](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8(54)-1986-1999)

5. Iasinska I. Indicators of implementation and fidelity of skin care programs and their relationship to clinical benefits and confidence in adolescents // Наукові інновації та передові технології. 2025. № 9(49).

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9\(49\)-1169-1182](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9(49)-1169-1182)

6. Stetsenko T. Application of artificial intelligence to predict patient response to injectable fillers // Перспективи та інновації науки. 2025. № 7(53).

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7\(53\)-1782-1793](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7(53)-1782-1793)

7. Obukhovska I. Photography as a means of preserving intangible cultural heritage and its popularisation // Humanities science current issues. 2025. Vol. 2, № 86. P. 190–196. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-2-29>

8. Rakhmanova A. Project Based Learning Methodology through the Creation of Original Macarons in STEM Context // Sciences of Europe. 2025. № 170. P. 26–33. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16803180>

9. Tatmurzinova Y. The proficient method as an authorial psychological tool for women's transformation // Перспективи та інновації науки. 2025. № 6(52).

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6\(52\)-1168-1179](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6(52)-1168-1179)

10. Popovych A. Biomechanics of movement in the Japanese approach to manicure as a factor in reducing microtrauma // Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 24. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17630556>

11. Chyzhykova L. Innovative teaching methods of hardware manicure in the system of vocational education // International Journal of Educational Technology and Learning. 2025. Vol. 19, № 1. P. 55–63. DOI: <https://doi.org/10.55217/101.v18i3.980>

12. Safronova K. Psychoaesthetic effects of facial symmetry restoration through eyebrow line correction // Перспективи та інновації науки. 2025. № 9(55). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-9\(55\)-1083-1094](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-9(55)-1083-1094)
13. Guk V. Professional training of makeup artists in the film industry in the transition to VR and AR technologies // Sciences of Europe. 2025. № 166. P. 33–38. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15654500>
14. Hrabko L. Innovative approaches to teaching blond techniques in the professional training of salon service specialists // Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 22. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17092106>
15. Marchyshak H. Innovative educational practices in the professional training of designers for collaboration with other creative industries // Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 24. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17533021>
16. Zholdak D. The Art of Opera Design in the Context of the Digital Turn: Culture, Technology, Ethics // International Journal on Culture, History, and Religion. 2025. Vol. 7(SI3). P. 736–754. DOI: <https://doi.org/10.63931/ijchr.v7iSI3.261>
17. Kravchenko O. Use of virtual and augmented reality technologies as a tool for enhancing the competitiveness of the interior design business // Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2025. № 21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17215755>
18. Ratii A. Mentorship model for the development of environmental culture in future fashion designers // Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16976360>